

Justiits- ja Digiministeerium

Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn

31. jaanuar 2025

ARVAMUS

küberturvalisuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule (küberturvalisuse 2. direktiivi ülevõtmine)

Täname Eesti Proviisorapteekide Liidu (EPAL) nimel võimaluse eest edastada meiepoolsed seisukohad küberturvalisuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (edaspidi: eelnõu) kohta.

Põhiliseks probleemiks on meie jaoks asjaolu, et kahjuks ei ole ammendaval määral arusaadavad ei eelnõust ega seletuskirjast tulenevad kohustused, rakendamise subjektid jne. Seetõttu vajaksid need dokumendid märksa rohkem lahti kirjutamist. Teine probleemide ring seisneb selles, et me ei ole veendunud, et eelnõu on koostatud põhimõttel, et direktiivi ülevõtmine toimub minimaalselt vajalikul määral ning kohustatud subjekte kõige vähem koormaval viisil.

Toome välja fakti, et eelnõu sisu ja selle tõlgendamise kohta on isegi eelnõu dokumentides enestes mitmeid küsimusi, mis alles vajavad vastuseid. Samasugune tõdemus kõlas eelnõu koostajateks olnud lektorite poolt ka 23.01.2025 toimunud eelnõu tutvustamise seminaril. Kindlasti oleks oluline saada vastused ka seminaril Slido süsteemi kaudu veebipõhiselt esitatud küsimustele. Eeldame seetõttu, et käesolevad eelnõu ja seletuskirja versioonid on alles esialgses valmidusastmes ja vajavad täiendamist. Kindlasti vajab täiendatud eelnõu versioon samuti kommenteerimise võimaluse andmist mõistliku etteteatamisega. Palume seetõttu käsitleda meie tagasisidet esialgsena.

Palume selgitada ja võimalusel ka eelnõus/seletuskirjas täpsustada järgmisi asjaolusid.

1. Kes on eelnõu kohaselt kohustatud subjektid (ettevõtjad)?

Soovime selgitust eelnõusse/seletuskirja, kas liikmesriikidel on õigus (ja kui lai) seada täpsustavaid tingimusi NIS2 lisades I ja II nimetatud valdkondades tegutsevate üksuste määratlemisel KütS kohaldamisalasse kuuluvaks või sellest välja jätmisel olukorras, kus üksus (juriidiline isik) tervikuna täidab küll numbriliste lävendite kriteeriumid, kuid üksuse tegevus NIS2 lisades nimetatud sektorites moodustab vaid osa (eriti juhul, kui väiksema osa) üksuse majandustegevusest ning üksnes selline tegevus eraldivõetuna mastaabi lävenditele ei vastaks.

Eelnõu tutvustusel 23.1.2025 selgitasid eelnõu autorid, et riikide käsitletud on selle aspekti lahendamisel varieeruvad. Näiteks Läti puhul peab subjektiks saamiseks üle 50% üksuse tegevusest olema kriteeriumite kohaselt eelnõu skoobis. Kahtlemata pooldame sel juhul minimaalsuse printsiibi rakendamist ka Eestis ehk võimalikult vähe koormavaid regulatsioone.

Samuti võimaldab direktiiv liikmesriikidele mingil määral diskretsiooni selle üle, kas kaasata mõni tegevusvaldkond KütS kohaldamisalasse olenemata selles tegutseva üksuse numbrilistest mastaapidest. Seda lähenemist on eelnõus ka kasutatud näiteks perearstide puhul. Perearstide esindajatelt on kõlanud jõulist kriitikat, et kohustused on nende suhtes ebaproportsionaalsed ja ülejõukäivad – neil puuduvad majanduslikud võimalused kaasnevate, märkimisväärselt suurte kulude kandmiseks, kasvõi auditeerimiskohustuse näitel. 23.01.2025 seminaril kõlas lektorite poolt ka tõdemus, et tõepoolest tuleks üle mõelda proportsionaalsuse küsimused: väikeettevõtteid ei saa ülejõukäivate nõuetega pankrotti ajada. Apteegid väikeettevõtetena on samuti mures ülejõukäiva uue kohustuse suhtes.

2. Määratlemine subjektina

Pole arusaadav, kelle initsiatiivil ja millises menetluses toimub üksuste määratlemine KütS kohaldamisalasse kuuluvaks. Eelnõu kohaselt määratleb teenuse osutajad RIA. Eelnõu näeb selleks ette tähtajad, kuid mitte menetluskorda. Mõnevõrra vastuoluliselt on samas teenuse osutajatel endil kohustus esitada RIA-le teave enda kui teenuse osutaja kohta. Kahtlemata tuleb sellised vastuolud ja mitmeti mõistetavused kõrvaldada.

3. Elutähtsad üksused ja olulised üksused

Nagu selgitati seminaril: kaotatakse eristus oluliste teenuste operaatorite ja digitaalse teenuse osutajate vahel ning luuakse uute kategooriatena elutähtsad üksused ja olulised üksused.

Eelnõus KütS § 3:

(1²) Elutähtis üksus on:

*10) üksus, kellel on majandusaasta jooksul keskmiselt 250 või rohkem töötajat ja kelle **aasta bilansimaht ületab 50 miljonit eurot** või **aastakäive ületab 43 miljonit eurot**, arvestades keskmise suurusega ettevõtja määratlust Euroopa Komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ, ning kes on osutatud vähemalt ühes käesoleva seaduse § 1 lõike 12 punktides 1–51.*

(1³) Oluline üksus on:

*10) üksus, kellel on majandusaasta jooksul keskmiselt rohkem kui 50 töötajat ja kelle **aasta bilansimaht on vahemikus 10–43 miljonit eurot** ning **aastakäive on vahemikus 10–50 miljonit eurot**, arvestades keskmise suurusega ettevõtja määratlust Euroopa Komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ, ja kes on osutatud vähemalt ühes käesoleva seaduse § 1 lõike 12 punktides 1–51.*

Meie küsimused:

- Kas elutähtis üksus on elutähtsa teenuse osutaja (ETO) KütSi tähenduses ka siis, kui ta on seda Hädaolukorra seaduse tähenduses, aga ei vasta KütSi numbrilistele künnistele?
- Kas KütSi numbrilistele künnistele mittevastav üldapteek (või ka haruapteek) on eelnõu tähenduses subjektiks:
 - juhul kui ta ei ole Hädaolukorra seaduse alusel määratud ETOks?
 - juhul kui ta on Hädaolukorra seaduse alusel määratud ETOks?
 - juhul kui tulevikus hakatakse apteegis osutama lisaks apteegiteenusele näiteks ka mõningaid tervishoiuteenuseid või ennetusteenuseid vmt ja nende teenuste tarvis saab apteek juurdepääsu Tervise infosüsteemile, sh patsientide tervise andemetele?
 - Juhul kui apteekritele antakse apteegiteenuse osutamiseks kas osaliselt või täielikult juurdepääs Tervise infosüsteemile, sh patsientide tervise andemetele?

4. Euroopa Liidu, Eesti riigi või muude institutsioonide abi kohustuste täitmiseks

23.01.2025 seminaril selgitati, et

- Justiits- ja digiministeriumis on ettevalmistamisel toetusmeede (küberturvalisuse taseme kaardistamine ja arendamine) – voorud ca 2,3 mEUR aastas, lisainfo kevad 2025.
- Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse muud toetused: nt Digipöörde toetus ettevõtetele <https://eis.ee/toetused/digipoorde-toetus/>
- EL rahastamisprogrammid <https://ria.ee/kuberturvalisus/riiklik-koordinatsioonikeskus-ncc-ee/rahastusvoimalused>

Kahtlemata vajavad ettevõtjad (eriti väiksemad) kindlust, et avalik sektor tuleb neile appi vajalike investeeringute tegemiseks ja ülejõukäivate kulude katmiseks. Selles osas palume jagada konkreetset ja sisukat informatsiooni nii kiiresti kui võimalik. Soovime ka kindlust, et need meetmed on rakendatavad eraettevõtetele.

5. Rakendamine ja üleminekuajad

HOS § 38 lõike 1³ punkt 3 kohaselt on elutähtsa teenuse osutajale KütS kohustuste täitmiseks **kuni 5-aastane** maksimaalne tähtaeg, mille üle otsustab isiku elutähtsa teenuse osutajaks määrav haldusorgan. Seega võib kohustuste algus osutada lühemaks, kui seletuskirjas lubatud 5 aastat. Kahjuks pole aga arusaadav, mis alustel ja kaalutlustel täpne tähtaeg määratakse. Ettevõtjad vajavad

ranget selgust, et üleminekuajad ja neid selgitavad sätted oleks eelnõus üheselt välja toodud ega sõltuks ametkondade suvast.

6. Ettepanek ümarlaua korraldamiseks

Kuna eelnõuga seoses on palju ebaselget ja vastuolulist, teeme ettepaneku korraldada enne uue eelnõu versiooni koostamist veel üks ümarlaud huvirühmade ärakuulamiseks ja selgituste andmiseks.

Loodame, et meie kommentaarid on arusaadavad ja neist on abi. Küsimuste korral võtke palun ühendust allakirjutanuga. Ühtlasi palume hoida meid kaasatuna ka kõnealuse eelnõu edasise menetluse juures.

Lugupidamisega

Ly Rootslane
Eesti Proviisorapteekide Liit
Juhatuse liige
5886 3915